

verkstovuni førdu fleiri fram, at einasti veruligi vegurin til føroyska ávirkan var ígjøgnum tætt samstarv við Grønland. Og her skuldu møguleikarnir verið góðir orsaka av søguliga sambandinum millum londini í felagsríkisfelagskapi.

Útbúgving tryggjar kappingarførið

Føroyar skulu eisini útbúgva fólk til kappingina um virksemd í Arktis, helt fyrilestrahaldarin Rasmus G. Bertelsen fyri á verkstovuni í Norðurlandahúsinum. Sjálvur granskar hann í altjóða politikki á Arktiska Deplinum á Aalborg Universiteti í Danmark. Tí sum lítil aktørur í ovurhondsstórari kapping, eru vitanarførleikarnar av stórum týðningi skulu vit gera okkum vónir um, ikki at vera rend um koll av stórum aktórum.

Talan kundi serliga verið um útbúgvingar innanfyri shipping, organisatión og samskipan. Harumframt er, sambært honum, alneyðugt at Føroyar fyrireika seg til, at enn fleiri arbeiða uttanlands og hava bústað í Føroyum. Føroyar kunnu fáa stórar fyrimunir við at byggja sær eitt stórt netverk uttanlands, eins og Ísland hevur, helt hann fyri. Tí er neyðugt at skapa neyðuga dynamikkin, soleiðis at hetta letir seg gera.

Í verandi løtu hava Føroyar Vinnu-

háskúlan, ið kundi verið ein náttúrligur miðdepil til útbúgvingar ið verða eftirspurdar tá verulig gongd kemur á virksemd í Arktis. Í løtuni framleiðir vinnuháskúlin nógvar kandidatar til stórv ið eru knýtt at oljuvinnuni, so lopið til útbúgvingar innan shipping, tænastru og organisatión er ikki so langt.

ARKTISKA ØKIÐ BJÓÐAR FØROYSKUM VINNUAKTØRUM STÓRAR MØGULEIKAR. UMFRAMT LEITAN EFTIR RÁVØRUM Í UNDIRGRUNDINI, BERA BROYTTU NÁTTÚRUFORTREYTNAR VIÐ SMELTANDI ÍSI OG BROYTTUM HITA VIÐ SÆR HEILT NYGGJAR FLUTNINGSLEIÐIR, HAR FØROYAR KUNNU GERA VART VIÐ SEG SUM VEITARI AV VØRUM OG TÆNASTUM

Ísakaldur stórpólitikkur?

Føroyar eiga at troyta allar møguleikar, men samstundis stendur greitt, at stór lond og alskyns multinationalar fyrirkur ætla sær ein rættuligan bita av køkuni. Og tey leggja nógv fyri. Terry Macalister, orkuritstjóri á enska blaðnum The Guardian, visti í einum sjónvarpskjaki á, at hóast altjóða samráðingar um økið alment fara fram í sámligum og vinsælum tóna, er pólitiski retorikkurin ofta nógv meiri áleypandi í heimlundunum tá umheimurin ikki

rættuliga hevur eyguni opin. Arktis er nevnliga eitt gott høvið hjá pólitikarum at tekkjast veljarum.

Á heimafrontinum verður tí nógv tosað um at staðfesta sín suverenitet og áhugamál í økinum uttan at tosað verður ov harðliga um hetta í altjóða samanhangum. Hetta fer fram samstundis, sum at nationalar fyrirkur í

Men hesa heldur pessimistisku tulkning av serstøku støðuni vilja øll ikki taka undir við. Tí arktiska økið er regulera undir altjóða havrættarsáttmálanum, tí talan er um havøkið, ikki landaøkið. Og hóast londini við landamørkum, ið eru partar av arktiska økinum, seta ymisk krøv fram um ræðisrætt – so er karmurin fyri sámligum og rættvísandi samráðingum greiður, nevnliga ST havrættarsáttmálin.

Stjórin á danska forsvarsakademium Nils Christian Wang, hevur harnæst alment víst á, at øll lond hava áhuga fyri friði og sóma í Arktis. Frágreiðingin er, sambært honum, einföld: Arktiska økið er ógvuliga trupult at sleppa til. Fortreytirnar fyri virkseminum har eru harðar og krevja ógvusligar íløgur, ið bert kunnu koma til sín rætt ígjøgnum samstarv millum lond. Men hann hevur lagt afturat, at Danmark heldur vakið eyga við møguligum mótstríðandi áhugamálum millum Danmark og Grønland, eitt nú um serstakar jarðarartir. Og sum hann málber seg, so er grundleggjandi uppgávan hjá donsku verjuni, at tryggja danska sjálvræðið í grønlandska økinum.

stórum keypa aðrar aktørar inn undir seg.

Og hóast lond brúka nógva retoriska orku uppá at tosa um bleyt virðir, sum t.d. umhvørvisárin- og verju í økinum, snýr kjakið seg í seinasta enda um stórar nøgdir av pengum. Tí olja hevur, søguliga sæð, altíð elvt til nógv stríð, er boðskapurin frá Terry Macalister, ið sær fyri sær eitt rættuligt »kalt kríggj« í økinum. Hann mælir til, eins og aðrar kritiskar røddir gera, at hyggja afturum vinarliga diplomatiska tónan.